

Ženicam mušicam — duh vinski je znan,
Od vode jih bôde, je močnik neslan.
Popivka ga čivka, bod' slab al' močan;
Pa sveta mu peta — posreba še kan.

Jako rad — ponavljam še enkrat — bi jej bil vsaj ti dve kitici pesmice zapel, a nisem je hotel žaliti, zato jej smehljaje rečem: potrpite, mati, ter prinesite nam najprej malo vina in kaj za prigrizniti, potem jo bomo še le zagodli. Kmalu je bilo vino na mizi; al' kdor ga je pokusil, so mu solze stopile v oči, tako kislo je bilo. Ker te kislice nikakor nismo mogli pognati po svojih zaprašenih grlih, vprašamo: nimate li nobene boljše pijače memo tega cvička? Mošta iz sadja, če ga hočete; vina pa boljšega nimamo, — je bil odgovor njen. No, dajte nam mošta. V kratkem je bil mošt pred nami, ki bil je nam ljubši in mnogo bolj všeč memo kislega čička. Ko s to domačo hruševno pijačo svoja grla peremo, napravi nam gospodinja novo, nepričakovano burko. Pripelje namreč seboj v izbo dve lahkonožni srni, ki so ji na vrtu imeli. Lepi živalici bili ste krotki kot dva jagnjčiča; samo srnjak je bil malo muhast ter se je zakadil v vsako žensko, ki se mu je prikazala, kar je mnogo smeha prouzročilo.

Po tej zabavi vzdignemo svoje z moštom in klobasami okrepčane ude in se napotimo proti Suhadolniku, kamor smo ravno z nočjo dospeli.

Stopivši v hišo pozdravimo domače, sedeče okoli javorjeve mize pri večerji, z navadnimi besedami krščanskimi: „hvaljen bodi Jezus Kristus“. „Na večne čase, amen“ — vsi enoglasno odgovoré; stari oča pa spoznavši vodnika našega še nadaljava: no, Matevž, kakošno gospodo si pa danes pripeljal? Tri gospode, ki jih mika stopiti na Grintovec; nas boste pač nocoj prenočili? Zakaj ne — beseduje stari oča — vsaj imamo prostora zadosti; bodo gospodje vendar vedeli, kako se na kmetih spi. Po dokončani večerji seže hišni oča po moliku (paternoštru), družina poklekne okoli mize, mi po klopéh in molimo združeni sv. rožnivenec, konečno še nekaj očenašev in češčenasmarij na čast raznim svetnikom in litanije Matere Božje. De te! si mislim, to je hiša, to je družina še stare krščanske korenine. Kako mirni, kako veseli in srečni bili bi časi, ako bi se po vseh hišah tako godilo. Po opravljeni molitvi gredó ženske po svojem poslu, moški pa se vsedejo okoli leve pri durih, si natlačijo pipe s tobakom ter ga zapalijo, mi pa cigare in zdaj pričnemo nov pogovor. Stari oča videti nas poklekati, slišati nas moliti, začuden vpraša, kdo in od kod da smo. Ko se mu razodenemo, prikimater pravi: se mi je precej dozdevalo, da niste navadna gospoda, ki za molitev malo mara. — Prav imate, oča, mu pritrdimo; a pustimo nocoj to reč in povejte nam raji kaj od vaših lepih planin. Zdaj pripoveduje stari mož, kako je svoje mlade dni pastiroval, kako je včasih zasledoval divje koze in sè svojo risanco marsikatero podrl. Pri teh pripovedkah nam je le preneglo potekel večer in približal se čas zaželenega počitka. Nama duhovnikoma so hoteli ti dobri ljudje postlati v hiši, toda nisva sprejela te ponudbe, marveč sva želela iti počivat na mrvo. Pred podom, na katerem nam je bilo ležišče napravljeno, zapojemo še prvo kitico Tomanove pesmi „Noč na nebu zvezdice prižiga“ in pa dve kitici Slomškove pesmi „Labko noč“, potem pa se vležemo na prijetno dišečo mrvo, na kateri smo kake štiri ure prav sladko počivali. Zjutraj ob poli treh so nas domači, kakor smo jih prosili, poklicali, in ob treh nastopili smo pot na Grintovec. V pol drugi uri smo dospeli do planinske kočice in okoli devete ure smo bili že na temenu Grintovca, ki meri 2526 metrov nadmorske višočine.

(Kon. prih.)

Književne stvari.

Poročilo

iz 39. odborove skupščine Matice slovenske

v Ljubljani 21. svečana 1877.

Zbrali so se v to sejo, katere namen so bile volitve Matičnih upravnikov in pa prevdarek sklepov zadnjega občnega zbora, gospodje: dr. Jan. Bleiweis, Jeran, Klun, Marn, Močnik, Parapat, dr. Poklukar, Praprotnik, dr. Strbenec, Souvan, Stegnar, Tomšič, Vilhar in dr. Zupanec.

Dr. J. Bleiweis kot bivši predsednik pozdravlja došle gospode, dosedanje odbornike in pa novoizvoljenega gosp. Kluna ter naznanja, da po dopisih, ki jih je odbor prejel, stopijo iz odbora gospodje: prof. Pleteršnik, prof. Wiesthaler, M. Herman in Jos. Gorup. Prvi nalog odborov je zdaj — nadaljuje dr. Bleiweis — da si odbor voli novega predsednika, podpredsednika dva, blagajnika, tajnika, knjižničarja in vse druge upravnike po pravilih Matičnih, za svojo stran pa prosi, naj bi ga gospodje odvezali predsedstva in za prihodnje leto drugzega namesti njega volili iz razlogov, ki jih našteva.

Odbor pa ni hotel sprejeti odpusta in bil je dr. J. Bleiweis zopet za predsednika izbran „per acclamationem“ — isto tako gospoda P. Kozler in dr. Strbenec za podpredsednika, gosp. Ivan Vilhar za blagajnika, gosp. dr. Zupanec za preglednika društvenih računov, za ključarja gospoda Fr. Souvan in K. Klun.

Pred volitvijo tajnika bere predsednik §. 37. pravičnega reda in začne se potem obširna razprava o tem: ali naj zopet kdo izmed odbornikov prevzame tajništvo ali naj se razpiše služba tajnikova. — Odbornik Parapat nasvetuje, naj se za poskušnjo razpiše za 3 leta. Odborniki dr. Poklukar, Marn, dr. Strbenec in Stegnar ugovarjajo temu predlogu, povdarjaje to, da tajništvo je zdaj v najboljem redu in da tem manj bi zdaj kazalo Matici novih stroškov nakladati, ker se ima blagajnici še precejšnji znesek povrniti; kazalo se je na Matico Hrvaško, ki tudi nima stalnega tajnika itd. Na vprašanje predsednikovo: ali ne bi gosp. Praprotnika bila volja še dalje obdržati tajništvo, odgovori, da preobložen z mnogostranskimi opravili, se sklada z gosp. Parapatovim predlogom za razpis tajnikovega posla. Ker pa je glasovanje potem kazalo, da, razen navedenih 2 glasov, so vsi bili odločno za to, da bi odbornik Praprotnik še obdržal tajništvo, se je uklonil tej želji s polnim zaupanjem, da ga bode odbor prijazno podpiral v njegovem opravilstvu.

O volitvi knjižničarja je bil soglasno sprejet predlog, da se prof. Vavrč-u zahvala izreče za njegov dosednji trud in se mu prošnja razodene, naj bi še vprihodnje Matici ostal knjižničar.

Ostale so zdaj še volitve odsekov. Pred temi pa predsednik bere dopis od 20. dne t. m., ki so ga v občnem zboru izvoljeni pregledniki Matičnih računov gospodje: Žagar, Celestina in Hafner poslali odboru, ki se na to glasi, da so vse našli v popolnem redu, da pa opozorujejo odbor iznova, da se prejšnja leta preveč potrošena svota glavnici morasčasoma povrniti, dotični denar pa naj se posebej naloži. — Predsednik naglašja, da za popolni red društvenih računov gré zahvala v prvi vrsti gosp. blagajniku Vilharju, ki je na-se vzel težavni posel društvenega denarstva. Odbor soglasno pritrdi besedam predsednikovim, ki naposled še opomni, da je s poročilom gosp. preglednikov tudi rešeno ono očitjanje o tiskovnih stroških, ki se je od ene strani slišalo v poslednjem občnem zboru. —

Gosp. preglednikom se pismeno izreče zahvala za njihov trud.

V odsek za izdavanje knjig so bili potem izvoljeni gospodje: dr. Bleiweis, Klun, Marn, Močnik, Parapat, Praprotnik, Stegnar, dr. Strbenec, Tomšič, Urbas, Vavrū in Žakelj, ki so si za prvomestnika izvolili dr. Bleiweisa, ki izreče, da prevzame tudi vredništvo „letopisa“ za 1877. l. Temu odseku so bili koj izročeni rokopisi, ki so od nekaterih pisateljev došli odboru.

V gospodarski odsek so bili izvoljeni gospodje: Klun, Souvan, Tomšič, Vilhar in dr. Zupanec. Tudi temu odboru so bili izročeni nekateri v gospodarstvo segajoči predlogi.

Ker so se gori imenovani 4 gospodje iz različnih vzrokov, ki so jih bili odboru naznanili, odpovedali odborstvu, je bil sprejet predlog, da se kmalu skliče občni zbor, po katerem naj se dopolnijo 4 prazna mesta.

V poslednjem občnem zboru sprejeta dva sklepa je odbor vkrenil izvršiti tako, da zaradi izdavanja znanstvenega časnika se pred vsem poprosijo natančnega načrta gospodje Raič, Parapat in Trstenjak; te načrte naj presodi odsek za izdavanje knjig in potem odboru nasvete stavi; — sklep o vplačevanju letnih doneskov pa bode vodilo odboru za prihodnost.

Gosp. Cigaletu, ki je po naročilu odborovem veliki trud prevzel, kateremu je le malokdo kos, da poslovenjuje imena krajev, gorá, vod itd. izročenih mu zemljevidov, se je izrekla zahvala za njegovo težavno in korektno delo. Kamnotiskarnici Kókovi pa se dá opomin, naj lično, kakor prve zemljevide, izdela še ostale tri.

Po preteku 3 ur se je končala seja.

Družba sv. Mohora.

Dne 1. februarja je pozval družbini vodja odbor-nike k prvi letošnji seji, da bi rokopisom prisodili darila in se posvetovali in sklepali o sledečih točkah:

a) Enoglasno ali vsaj po večini glasov so bili obdarovani spisi: „Kobilarjev Janez“, povest, ki jo je spisal čast. g. Fr. Marešič, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano; životopisa: „Škof Matevž Ravnika“, spisal gosp. Fr. Levec, profesor v Ljubljani, in „Ban Josip Juri Jelačič“, spisal g. Ivan Steklasa, profesor v Požegi, in pa razprava: „Človek in živali“, spisal č. gosp. Jakob Gomilšak, pridigar pri sv. Antonu v Trstu. Izmed ostalih rokopisov so presojevalcem dopadli: životopis „Matija Čop“, „Jakob Filip Kafol“, potopisna črtica: „Hoja na Vezu v“ in šaljiva razprava: „Čujte, čujte možje“. Odbor je sklenil, te štiri spise sprejeti in jih po natisu po družbenih pravilih nagraditi, se ve da, ako jih gg. pisatelji pod temi pogoji družbi prepusté.

b) Gosp. A. Praprotnik, kateremu je odbor izročil sestavo „Spisovnika“, pismeno odboru poroča, da mu gradivo toliko narašča, da pri vsej marljivosti ni mu bilo mogoče, rokopis do določenega obroka za natis popolnoma prirediti. Ker je družbinemu odboru vse ležeče na tem, da bode toliko zaželena knjiga na vse strani popolna, sklene, gosp. pisatelju obrok do 1. julija t. l. podaljšati. Na mesto „Spisovnika“ pa bodo letošnji udje prejeli obdarovano povest: „Križem sveta“, ki jo je spisal pokojni Val. Slemenik.

c) Od raznih strani odboru razodetim željam, naj se drugi del Kosarjevega „molitvenika“ mesto v prt, raji bolje trdno in močno veže v usnje, se bode pogojno vstreglo, to je, da družbeniki doplačajo nekaj.

d) Vodja družbine tiskarne g. Golé odboru izroči

račun in bilanco o stanju družbine tiskarne koncem leta 1876. Račun bodo pregledali gg. odborniki: Aljančič, Andr. Einspieler in Šimen Janežič.

e) Poslednja točka prve letošnje seje pa je bil predlog:

„V spomin, da družba sv. Mohora živi in dela že celih 25 let ali četrto stoletja, napravi se spominek.“

a) Odbor sklene: a) naj se popiše v „Koledarju“ zgodovina naše družbe, v kateri se dopoveduje, kako se je družba začela, katere knjige je izdala, kako se je po pravilih ravnala, kako je gospodinila in kaj vselega ali žalostnega doživela. b) Farne predstojnike prositi, naj god družbinega patrona sv. Mohora letos s cerkveno slovesnostjo slavijo.

Družbini vodja je sklenil shod tako-le:

Čestita gospôda! Gospodje poverjeniki in družniki! Sovražnik hoče ljuliko vsejati tudi v družbo sv. Mohora! Ravno tista stranka, ki je nam Slovencem na Kranjskem in Štajarskem, na Goriškem in Primorskem, pa tudi na Koroškem že toliko škode napravila, — ravno tista stranka, ki je nam Slovencem s svojo „narodno tiskarno“ in „pisateljskim društvom“ že toliko denarja izžmela, — ravno tista stranka, ki že več let od tega denarja nobenega računa ne daje — ravno ta stranka se je vrgla tudi na družbo sv. Mohora, na to narodno napravo, ki edina še cveti, veselo dela in se ogromno razširja od leta do leta, da nas Nemci občudujejo in zavidajo, — v to našo slavno družbo hoče ta stranka ljuliko razdora in nezaupanja vsejati, jo razdreti, oslabiti, podreti in — če mogoče — zatreti. Ravno sedaj, ko je bratovščina sv. Mohora po velikanskem številu svojih udov prikipela prej ko ne do vrhunca, ista stranka hujska zoper postave in vodila, na katerih podlagi je družba osnovana, in dosedaj tako lepo napredovala in z zvijačnim natolcevanjem skuša pred vsem spodkopavati dosedanje zaupanje do odbornikov, katerim je skrb za družbo in njeni razvitek od zavetnika postavno izročena. — Vam, čestiti gosp. poverjeniki, ki ste odboru oči in roke, Vam, čestiti udje, ki ste odboru in njegovi delavnosti vsako leto skazovali najlepše zaupanje s tem, da Vas je od leta do leta obilniši družbi pristopilo, Vam vsem, ki niste hudobnega srca, sedajni družbin odbor z mirno vestjo pripušča razsodbo: ali in kako je vsako leto spolnoval svoje dolžnosti — nikakor pa zakotnim dopisunom, ki se s svojim imenom ne upajo na dan. Postave in pravila, ki so od najviše cerkvene oblasti potrjene in so se do sedaj tako dobrodelne skazale, so bile vedno odbornikom vodilo; kakor do sedaj bodo po njih se vestno ravnali tudi v prihodnje! Rodoljubi! podpirajte odbor tudi v prihodnje in zlobni nakani družbinih sovražnikov bodo ostali na cedilu! V slogi je moč — sloga jači — nesloga tlači!

Po „Besedniku“.

Politične stvari.

Kaj bo vendar s Turčijo?

„V tretje rado gre“, pravi star pregovor. Taka je tudi z vshodnim (Turškim) vprašanjem. Dve dôbi je že prestalo, tretje še ne popolnoma, a je tudi ne bo, ako je zgodovina res „vitae magistra“ (učiteljica življenja).

Prva dôba vshodnjega vprašanja je bila po Francosko-algirski vojski, ko je med moslemi samimi razpor nastal. Sultan Mahmud II., da-si na smrt bolan, je pričel vojsko zoper mogočnega vazala Egiptskega. Ibrahim-paša je pri Nisib-i na Sirskem (ob zgornjem Evfratu) 24. junija leta 1839. premagal sultanovo vojno in jo razkropil. Tudi Turško brodovje je izne-